
Právníci posvětili reformu, ale s připomínkami

Právníci posvětili reformu, ale s připomínkami

3.3.2008, autor: jak

Věcnými záměry sedmi reformních zákonů pro zdravotnictví se zabývala 26. února Legislativní rada vlády ČR. O tom, že jednání nebylo jednoduché, svědčí i fakt, že se protáhlo do pozdních večerních hodin. Ministr a předseda Legislativní rady Cyril Svoboda nicméně ocenil vstřícnost předkladatele, ministra zdravotnictví Tomáše Julínka, který přistoupil na dohodu a slíbil některé nedořešené věci, vůči nimž měli právní experti největší výhrady, lépe rozpracovat v paragrafovaném znění. V podstatě bez problémů a vážnějších připomínek prošly Legislativní radou věcné záměry pouze tří reformních zákonů – o zdravotních službách, o specifických zdravotních službách a o zdravotnické záchranné službě. U posledně jmenované předlohy právní experti pouze doporučili lépe specifikovat garanci časové a místní dostupnosti vzhledem k tomu, že záchranná služba není centrálně řízena, ale je v rukou jednotlivých krajů.

Pojišťovny mohou být akciovkami

Podle očekávání se několik zádrhelů objevilo při posuzování věcných záměrů zákonů o veřejném zdravotním pojištění, o zdravotních pojišťovnách a o Úřadu pro dohled nad zdravotními pojišťovnami.

„Legislativní rada vlády souhlasila, že existence zdravotní pojišťovny jako akciové společnosti je z legislativního hlediska jednou z možných právních forem, nicméně návrh zákona pouze naznačuje, že k transformaci dojde, není však řečeno jak,“ řekl na mimořádném briefingu po skončení jednání Legislativní rady vlády její předseda Cyril Svoboda. Záleží na předkladateli, tedy na ministru zdravotnictví, zda postup transformace rozpracuje v konkrétních paragrafech budoucího zákona o zdravotních pojišťovnách, nebo zda připraví ještě jeden zcela nový reformní zákon zabývající se pouze touto otázkou.

Na dotaz MT, zda se Česká republika nedostane do rozporu s direktivami Evropské unie, když umožní existenci zdravotních pojišťoven jako obchodních společností a přitom je na jedné straně podrobí regulaci prostřednictvím nového úřadu, na straně druhé jim ze samé podstaty zajistí příjmy formou odvodu a přerozdělení pojistného – což obojí může být v rozporu s právem na rovné podmínky v obchodní soutěži –, C. Svoboda odpověděl: „Právo Evropských společenství připouští určité výjimky, podle kterých lze akciovou společnost už ve chvíli, kdy vznikne, zákonem omezit, a to i v tvorbě zisku.“ Může však soukromoprávní subjekt, byť omezený zákonem a úřadem pro dohled, hospodařit s veřejnými zdroji, konkrétně s vybraným pojistným, které občané platí povinně ze zákona? „Není protiústavní, když veřejné prostředky spravuje instituce oddělená od státu,“ tlumočil názor Legislativní rady vlády její předseda, ministr C. Svoboda. „Důležité je, aby byly použity k účelu, pro který jsou určeny – v daném případě k úhradě poskytnuté zdravotní péče.“

Po jednání Legislativní rady vlády se původní trojice věcných návrhů zákonů týkajících se zdravotního pojištění možná zredukuje pouze na dva. Právní experti totiž doporučili sloučit zákon o Úřadu pro dohled nad zdravotními pojišťovnami se zákonem o zdravotních pojišťovnách. „Není šťastné, má-li být ústřední orgán státní správy vytvořen speciálním zákonem. Osobně jsem ostatně skeptický ke snahám vytvářet za každou cenu supernezávislé orgány, protože nikdy nic nemůže být absolutně nezávislé,“ dodal C. Svoboda.

Stát vs. univerzity: rovný s rovným

Nejvíce výhrad se od členů Legislativní rady vlády dočkal věcný záměr zákona o univerzitních nemocnicích a univerzitních zdravotnických pracovištích. „Z legislativního hlediska pro nás bylo absolutně nepřijatelné zakotvit přímo v zákoně nerovnost účastníků právního vztahu,“ vysvětlil C. Svoboda. „Zatímco stát jako majoritní akcionář měl mít možnost s akciemi budoucích univerzitních nemocnic volně nakládat, univerzity jako vlastníci pouhých třetinových podílů by mohly své akcie pouze převádět, a to zase jen na univerzity. Zde jsou pouze dvě možná řešení. Buď bude zákonem zakázáno volné nakládání s akciemi oběma akcionářům, nebo naopak oba získají rovné podmínky. Osobně se domnívám, že do paragrafovaného znění předkladatel zapracuje druhou variantu,“ řekl C. Svoboda.

Druhou vážnou výhradu měla legislativní rada ke způsobu vzniku univerzitních nemocnic. Ministr zdravotnictví předpokládal, že k 1. lednu 2009 vyjde jejich seznam jako příloha zákona. „To není dobré řešení, protože jakákoli budoucí změna – například vznik nové univerzitní nemocnice – by si vyžadovala vydání novely zákona. Proto ministr Tomáš Julínek od svého původního záměru ustoupil a je na něm, aby do paragrafovaného znění návrhu zákona zapracoval

proces, kterým budou moci univerzitní nemocnice vznikat a zanikat," upřesnil C. Svoboda. Podle něj také předkladatel slíbil dořešit v konkrétních paragrafech, jak, čím a zda vůbec bude univerzitní nemocnice coby akciová společnost ručit za své případné dluhy.

Legislativní rada vlády se naopak nezabývala připomínkami rektorů, podle nichž může být v univerzitních nemocnicích provozovaných jako akciové společnosti ohrožena výuka. „Radě nepřísluší posuzovat politické otázky ani konkrétní dopady zákona, například na výuku studentů či na rozvoj vědy a výzkumu," vysvětlil C. Svoboda. „Hodnotíme pouze legislativně technickou stránku věci – a z té mimo jiné vyplývá, že právní forma univerzitní nemocnice jako akciové společnosti je možná a není v rozporu s právním řádem," dodal C. Svoboda.